

Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine

(2011/C 310/12)

Käesoleva dokumendi avaldamine annab õiguse esitada vastuväiteid vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 ⁽¹⁾ artiklile 7. Komisjon peab vastuväited kätte saama kuue kuu jooksul alates käesoleva dokumendi avaldamise kuupäevast.

KOKKUVÕTE

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 510/2006

„SZŐREGI RÓZSATÓ”

EÜ nr: HU-PGI-0005-0389-21.10.2004

KPN () KGT (X)

Käesolevas kokkuvõttes esitatakse teavitamise eesmärgil spetsifikaadi põhipunktid.

1. Liikmesriigi pädev asutus:

Nimi: Vidékfejlesztési Minisztérium
Élelmiszer-feldolgozási Főosztály
Aadress: Budapest
Kossuth Lajos tér 11.
1055
MAGYARORSZÁG/HUNGARY
Tel +36 17952000
Faks +36 17950096
E-post: efef@vm.gov.hu,
Agnes.Komari@vm.gov.hu

2. Klass:

Nimi: Szőregi Virág-Dísznövény Áfész
Aadress: Szeged-Szőreg
Hősök tere 5.
6771
MAGYARORSZÁG/HUNGARY
Tel +36 62406606
Faks +36 62405138
E-post: szoreg.rozsa@vnet.hu
Koosseis: Tootjad/töötledajad (X) Muud ()

3. Toote liik:

Klass 3.5. Lilled ja dekoratiivtaimed

4. Spetsifikaat:

(määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 4 lõikega 2 ettenähtud nõuete kokkuvõte)

4.1. Nimetus:

„Szőregi rózsató”

4.2. Kirjeldus:

Turustatava väärstatatud paljasjuurse roosi osad on pookealus ja selle külge poogitud väärstatatud kultivar. Pookealusena kasutatakse järgmisi sorte: Laxa, Polmeriana, Schmid's Ideal, Inermis, Multiflora ja Superbe. Pookealus peab olema järgmiste omadustega: taluma temperatuuri – 30 °C, ilma et selle tõttu tekiks kahjustusi; olema haiguskindel (eelkõige roosteseene, tahmlaiksuse ja jahukaste suhtes);

⁽¹⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

olema kuiva- ja niiskusekindel; olema kasvujõuline (taime areng peab olema jõuline, haigusvaba ja kiire); olema lupja taluv (v.a Multiflora); hõlpsasti paljundatav (oluline on, et seemned kiiresti idanevad ja seemikud ei lamandu).

„Szõregi rózsatõ” roosi tootmiseks kasutatakse aia-, peenra-, teehübrid-, polüant-, floribund-, vään-, mini- ja pinnakatterooside kultivare. Nende rühmade pookoksi võib pookida ka nende oma peavarrelle (v.a floribundroos). Pookoksa kõrgus võib olla vahemikus 40–140 cm.

Kaitstud geograafilise tähisega „Szõregi rózsatõ” roosi omadused rühmitatakse kategooriasse A või B:

- kategooria A hõlmab pookoksalt hargnevaid vääristatud paljasjuurseid roose, mille peavarrest (vääristatud roos) tekib vähemalt kaks võrset, kolmas võrse hargneb pookoksal 5 cm järel; võrse üldläbimõõt on 24 mm ja iga võrse miinimumläbimõõt on 6 mm. Vääristatud paljasjuurse väänroosi võrse minimaalne pikkus on 40 cm, miniroosi puhul on sama näitaja 20 cm ning muude rühmade (aia-, peenra-, teehübrid-, polüant-, floribund- ja pinnakatterooside kultivaride rühmad) roosi võrse pikkus on 30 cm. Kõikide rühmade puhul peab taime peajuur olema 10 cm ulatuses tihedalt hargnenud. Juur peab olema vähemalt 20 cm pikk;
- kategooria B hõlmab pookoksalt hargnevaid vääristatud paljasjuurseid roose, mille peavarrest (vääristatud roos) areneb vähemalt kaks võrset; võrse üldläbimõõt on 16 mm ja iga võrse miinimumläbimõõt on 6 mm. Kui kahe võrse läbimõõt on vähem kui 16 mm, peab peavarrel 5 cm pärast hargnema 6 mm läbimõõduga kolmas võrse;
- kõiki nende rühmade roose (v.a vääristatud paljasjuurne väänroos) võib pookida nende oma pookoksale. Pookoksa kõrgus võib olla vahemikus 40–140 cm. Igast pookoksast peab hargnema vähemalt kolm 6 mm läbimõõduga võrset.

4.3. Geograafiline piirkond:

Kaitstud geograafilise tähisega „Szõregi rózsatõ” vääristatud paljasjuurset roosi toodetakse toimub Csongrádi maakonna järgmistes haldusüksustes: Szeged-Szõreg, Szeged-Mihálytelek, Szeged-Gyálarét, Algyő, Deszk, Újszentiván, Kúbekháza ja Tiszasziget.

4.4. Päritolutõend:

Tootja peab pädevate asutuste poolt kontrollitud ja sertifitseeritud ning ametlikele eeskirjadele vastavat registrit. Register sisaldab järgmist teavet: piirkonna topograafiline number, istutatud pookealuste arv, nende sort ja päritolu; istutusplaan; pookimise ajakava ja selle rakendamine; pookimiste arv sordi kohta; jaotatud lõpptoote kogus ja kvaliteet ning kogus müüdud sordi kaupa, toote saaja (või ostja), ostjaga sõlmitud lepingute arv, toote number ja taimekood. Kaubamärgiga „Szõregi rózsatõ” vääristatud paljasjuurset roosi turustades kasutab ettevõtja Szõregi Virág-Dísznövény Áfész ühtset elektroonilist registreerimissüsteemi, mis tagab kvaliteedi järjepidevuse. Turule viiakse roosikasvatajatelt saadud vääristatud roosikultivarid, millel on ühine märgis, kujutis ja sordinimi.

4.5. Tootmismeetod:

Tootmismenetlus algab pookealuse *hankimise ja ettevalmistamisega*. Kui roosikasvataja valib pookealuste kasvatamise, siis külvatakse seemned kas sügisel või kevadel, olenevalt sellest, kas külmtöötlemine toimub kunstlikult või looduslikult. Hilissügisel kaevatakse istikud maast välja. Pärast mullast väljavõtmist tuleb istikud sorteerida ja siduda kimpu vastavalt juurekaela paksusele. Roosikasvatajad, kes pookealuseid ise ei kasvata, saavad istikuid osta tootmisprotsessi selles etapis. Tootjate enda poolt kokku seotud või ostetud kimbud tuleb asetada vagudesse kaldu ja ettevaatlikult mullaga katta nii, et võrsed on ühtlaselt ja igast küljest kolmveerandi osas kaetud.

Tootmismenetluse järgmine etapp on *istutamiseks pinnase ettevalmistamine*. Tisza-Marose piirkonna pinnas sobib ideaalselt rooside kasvatamiseks. Tuleb jälgida, et pookealused saaksid toitainerikkasse ja umbrohuvabasse mulda. Külvikord on roosikasvatuses kohustuslik. Eelkultuuridena tuleb kasvatada teravilja ja heintaimi. Pärast eelkultuuride koristamist tuleb teha taimekaitset ja sügisel ketas- või rootorkultivaatoriga sügavalt (30–40 cm) kobestada.

Istutatakse ajavahemikul veebruari keskpaigast märtsi alguseni. Pookealused istutatakse suuruse järjekorras – jämedamast peenemani. Pookealused tuleb istutamiseks ette valmistada: juured lõigatakse 17 cm ning võrsed 10 cm pikkuseks. Tavaliselt istutatakse käsitsi, aga seda võib teha ka masinaga. Istutusvagude vahe on 80–90 cm ja rooside vahe 12–14 cm. Pärast istutamist valmistatakse ette vaoharjad. Istutussügavus on väga oluline: hõlpsama pookimise jaoks peaks roosiistiku kael olema mullapinnast 2–3 cm kõrgemal.

Taimi peab kogu tootmistsükli jooksul *hooldama ja kaitsma*. Mullaharimisega tõrjutakse umbrohtu ja kahjureid. Kuna väetamisega tõhustatakse rooside vastupidavust, tuleks kasutada kunstväetist ja võimaluse korral orgaanilist väetist. Külvikord aitab vältida teatavate kahjurite levikut. Pookealuste vahel tuleb teha pidevalt umbrohutõrjet – käsitraktoriga kündes või käsitsi rohides. Sellega tagatakse ka pinnase korralik õhutamine. Umbrohutõrjet tuleb teha 4–6 korda aastas. Kahjurite ja seenhaiguste tõrjeks tuleb taimi korrapäraselt pritsida. Kastmine on oluline, kuid see sõltub siiski ilmast.

Istutamisele järgnev *pookimine* kestab juuli teisest poolest kuni septembri alguseni. Rooside pookimisel tuleb kasutada uinunud pungaga silmastamist. Poogitakse kolmes etapis: *pookealusesse sisselõike tegemine, pookimine ja mähkimine*. Pungad saadakse väärstatud ja mõõdukalt õitseva roosikultivari eelmisel aastal poogitud oksalt.

Esimene *ülesanne pärast pookimist* on talvel seguväetise puistamine pookealuste vahele. Roosikasvatuse kevadtööd algavad teisel aastal roosiistikute tagasilõikamisega. Seejärel tehakse teravate oksakääridega pookealusesse sisselõige. Metsikud võrsed võsude vahel tuleb ära lõigata. Selleks, et roositaim oleks puhmjas, näpistatakse ära 5–10 cm pikkused võsud. Väärstatud rooside kasvatamise kevadised ja suvised tööd hõlmavad ka korrapäraselt rohimit, köplamist ja pritsimist. Pookealuste pookimiseks tuleb suve jooksul väärstatud roositaimelt koguda vajalikke poogendeid.

Sügisel *kaevatakse* roositaimed maast välja. Rooside valimiseks on parim aeg oktoober. Enne üleskaevamist lõigatakse roosid tagasi 40 cm kõrgusele. Pärast roositaimede väljavalimist, välja kaevamist ja raputiga pööramist tuleb need lehtedest puhastada, metsikud võrsed ära lõigata ning *klassifitseerida, kimpu siduda* ja märgistada. Pärast sorteerimist ja kimpu sidumist tuleb roositaimed nii kiiresti kui võimalik vedada jahedasse hoiukohta ja kaitsta kuivamise eest. *Ladustamiseks* on sobivaimad jahedad hoiuruumid, milles nii suvel kui talvel püsib temperatuur vahemikus 0–2 °C.

Peamine *pakendamismaterjal* on turba ja puidulaastude segu (täpne suhe 50:50), mida hoiab koos polüester või paber. Taimi võib istutada koos paberisilindriga, mis pinnases laguneb. Pakendamine peab roosijuuri hoidma kuivamise ja mehaaniliste vigastuste eest. Sama kvaliteediklassi roosid seotakse 10 kaupa pundi, millele seejärel kinnitatakse märgis. Kümnesed pundid seotakse omakorda viie kaupa kimpudeks.

4.6. Seos piirkonnaga:

„Szőregi rózsató” roosi eriline kvaliteet tuleneb kohaliku roosikasvatuse rohkem kui saja aasta pikkusest traditsioonist ning osaliselt piirkonna suurepärasest kliimast ja geograafilistest tingimustest.

Ajalooline seos. Szeged-Szóregi piirkonnas algas roosikasvatuse ning vääristatud pookealuste ja lõike-
lilled müüki 19. sajandi lõpus Új-Szegedis. Szóregi roosikasvatuse ajalugu on seotud Szegedi ja Új-
Szegedi rooside kasvatustootmise traditsioonide ja aianduse arenguga. Szóregis asuvate Szegedi
puukooli lõpetanud noored pookemeistrid tegelesid aiandusega iseseisvalt edasi oma väikestel
400–800 *négyszögöl* (1 440–2 880 m²) maalappidel. Noored aednikud rajasid oma istanduse ning
samaaegselt oma tööandja, Szegedi puukooli tellimuste täitmisega tegelesid suuremalt jaolt vääristatud
pookealuste müüjiga. 1900. aastate alguses sai Szóregis hoo sisse uus majandusharu, mille algatajad
olid peaaegu eranditult vaesed maata talunikud-rentnikud ja päevatöölised. Ajapikku täiustasid Szóregi
väikeaednikud oma häid praktilisi oskusi ja käisid pookimas ka kodust kaugemates paikades, tehes oma
hea tööga Szóregi nime kuulsaks ka võõrsil. Üks väike rühm aednikke tegeles tulevaste ametivendade
koolitamise ja Szóregi roosikultuuri tipp hetk oli 1927. aastal.

Väikeste istanduste omanikud olid üksteisest vastastikku sõltuvad. Kuna neil tekkisid konkreetsed
raskused rooside müümisel, asutasid nad 1936. aastal oma esimese kooperatiivi. Szeged-Szóregi
kolme istanduse kogupindala 1938. aastal oli 350 kh ⁽¹⁾ ja nad valmistasid ette 1 250 000 poogendit.
Kogu riigi ülejäänud istanduste pindala oli kokku 850 Ungari aakrit; neis istandustes toodeti 2 040 000
poogendit. Szeged-Szóregi istandustes alustati rooside ekspordiga 20. sajandi esimestel aastatel. Szeged-
Szóregi istandused ekspordisid ajavahemikul 1929–1931 keskmiselt 63,6 % riigi istanduste ekspordi
kogumahust (st 587 000 poogendit), millest nähtub, et need väikesed istandused tootsid suurepäraseid
poogendeid.

Ungaris toodetud roosidest 98 % on kasvatatud Ungari ainukeses peamises roosikasvatuspriirkonnas
Szóregis ja selle ümbruskonnas. „Szóregi rózsató” roosil on hea ja kõrge maine ka välismaal, millest
annab tunnistust asjaolu, et ekspordi läheb enamik (rohkem kui kolmveerand) igal aastal toodetud 4–5
miljonist vääristatud paljasjuursetest roosist.

Looduslikud tegurid. Szóregi piirkonnas on lisaks viljelemise traditsioonidele olemas ka rooside kasva-
tamiseks soodsad keskkonnatingimused. Hea kvaliteediga, külmakindlate ja tugevate rooside tootmiseks
on vaja kolme olulist keskkonnatingimust: hea kvaliteediga ja toitainerikas muld, piisav veega varus-
tatus ja küllaldaselt päikesevalgust.

„Szóregi rózsató” roosi tootmispiirkond on Tisza ja Marose jõe liitumiskoha endine tulvaveeala. Selles
piirkonnas kujunenud suure huumusesisaldusega, hästi kuivendatavad keskmise tihedusega liivsavi-
mullad ja möllisegune lammimuld tagavad tihedalt hargneva pookealuse, millel on rohkem juurenar-
maid kui muud tüüpi muldadel kasvanud vääristatud paljasjuursetel roosidel. Heade kuivendamisoma-
duste tõttu ei kogune vesi mullas ühte kohta; kobeda ja õhurikka struktuuriga pinnases on juurte heaks
arenemiseks olemas vajalik hapnik. Tihedalt hargneval pookealusel on parem toitainete omastamise
võime; vääristatud osa kasvab paremini, areneb jõuliselt ning kasvatab rohkem võrseid, võrsusid ja õisi
kui muude omadustega muldadel kasvanud taimed. Turustamiseks ettenähtud vääristatud paljasjuur-
ne roos on seetõttu haigus- ja külmakindlam ning seega võib kindel olla, et taime kvaliteet säilib ka muud
tüüpi muldadel. Tisza ja Marose jõe lähedus tagab roosikasvatuse jaoks optimaalse suhtelise niiskuse ja
taimede kastmise võimaluse.

Keskkonnatingimustest on roosikasvatuse jaoks kõige olulisem valgus, kuna see tagab fotosünteesi
jaoks vajaliku energia. „Szóregi rózsató” roosi kvaliteedile avaldavad suurt mõju ka päikesepaistete
tundide arv, päeva pikkus, valgustugevus ja energia. Szóregi roosikasvatuspriirkonnas on kõige soojemad
suved ning rohkem päikesepaistet kui riigi mis tahes muus piirkonnas. Aasta keskmine temperatuur on
11,5 °C, kasvuperioodil 18 °C. Päikesepaistete tundide arv piirkonnas on 2 100, mis ületab põhja-
poolsemate piirkondade sama keskmise näitaja. Kasvuperiood algab varakevadel ja kestab sügisel pike-
malt – seega saavad taimed suurema hulga päikesevalgust ja soojust kui põhjapoolsemates piirkon-
dades. Need tingimused tagavad taimede jõulise kasvu. Vääristatud paljasjuurset roosid taluvad hästi
sügist, moodustades hästi arenenud, tervete pungadega tugevad, puitunud võrsed. Tugevate võrsete
rikkalikud toitainete varud võimaldavad sügisel koristatud roosikultivare pikka aega ladustada ning
seetõttu on järgmistel aastatel hõlpsam ka istutusjärgne juurdumine. Külmakindlust suurendab asjaolu,

⁽¹⁾ Mõõtühiku arhailine termin katastri aaker on 1 600 *négyszögöl*, st 0,5755 ha või 5 755 m².

et Szőregi piirkonnas järgnevad soojadele suvedele sageli karmid talved, mille jooksul taimed karastuvad piisavalt kogu ülejäanud elu jaoks. „Szőregi rózsató” roosi istutusjärgne juurdumine on tagatud.

Inimtegurid, ekspertteadmised. „Szőregi rózsató” roosi tootmine on kogu riigis ainulaadse, rohkem kui sajandipikkuse traditsiooniga. Vääristatud paljasjuurse roosi töömahukas ja oskustõhus kasvatamine toimub tavaliselt mitut põlvkonda hõlmavates väikestes pereettevõtetes. Piirkonnas arendatud teadmised ja oskused antakse edasi põlvest põlve. Need oskused hõlmavad kasvatustraditsioonide edasiandmist, käsitsi pookimise tehnilisi võtteid ja osavust.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et kontinentaalse kliima, toitainerikka kobeda struktuuri ja ideaalselt kuivendatav liivsavise lammimulla ning rohke päikesepaistega Tisza-Marose piirkond on sobiv „Szőregi rózsató” roosi kasvatamiseks. Erakordsed looduslikud tingimused, isalt pojale edasiantavad oskusteadmised ja kogemused tagavad „Szőregi rózsató” roosi ainulaadsete omaduste säilimise mis tahes kliimatilistes tingimustes.

4.7. Kontrolliasutus:

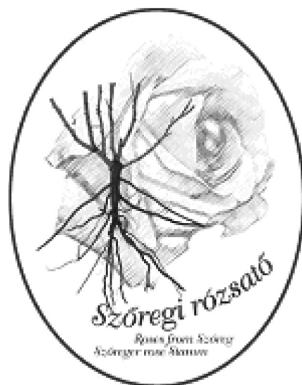
Nimi: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ
Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság (Põllumajandusameti keskasutus, toidu- ja söödaohutuse osakond)

Aadress: Budapest
Kisrökus u. 15/A.
1024
MAGYARORSZÁG/HUNGARY

Tel +36 13369115
Faks +36 13369011
E-post: menyhertt@mgszh.gov.hu

4.8. Märgistamine:

Märgisel on sõnastus „Szőregi rózsató” ja selle juures kujutis:

Pärast ühenduse registrisse kandmist peab olema nähtaval kohal ka kaitstud geograafilise tähise märgis ja ühenduse sümbol.